85 години

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Том II

85 години

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

„Димитър А. Ценов" - Свищов

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

8-9 ноември 2021 г.

Том II



СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Свищов, 8-9 ноември 2021 г.

Посветена на 85 години от създаването
на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“

Сборник с доклади

ТОМ II

Международната научно-практическа конференция е организирана в изпълнение на проект №НФ-2-2021 „Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век – тенденции и предизвикателства“, финансиран със средства по Наредба на МОН за насърчаване на научно-изследователската дейност

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2021

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ
Проф. д-р Марияна Божинова
Ректор на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - председател
Проф. д. н. Борислав Борисов
Проф. д. н. Божидар Божинов
Проф. д-р Стоян Проданов
Доц. д-р Галина Чиприянова
Доц. д-р Здравко Любенов
Доц. д-р Иван Марчевски
Доц. д-р Ирена Емилова
Доц. д-р Искра Пантелеева
Доц. д-р Катя Личева
Доц. д-р Людмил Несторов
Доц. д-р Марина Николова
Доц. д-р Пламен Петков
Доц. д-р Силвия Костова
Доц. д-р Христо Сирашки

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
Доц. д-р Румен Ерусалимов - *председател*
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова
Гл. ас. д-р Асен Божиков

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Проф. д-р Любчо Варамезов - *председател*
Проф. д-р Анета Денева
Проф. д-р Атанас Атанасов
Проф. д-р Йордан Василев
Проф. д-р Красимир Шишманов
Проф. д-р Маргарита Богданова
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Александър Ганчев
Доц. д-р Венцислав Василев
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Румен Ерусалимов
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

D. A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS – SVISHTOV

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND SOCIO-ECONOMIC COHESION IN THE 21ST CENTURY: TRENDS AND CHALLENGES

Svishtov, 8th - 9th November 2021

Dedicated to the 85th anniversary since the establishment of D. A. Tsenov Academy of Economics

Conference Proceedings

VOLUME II

The international scientific and practical conference has been organized as implementation of project SF-2-2021 "Sustainable Development and Socio-Economic Cohesion in the 21st Century: Trends and Challenges", financed with funds by Ordinance of the Ministry of Education and Science for encouraging scientific research

Tsenov Academic Publishing House
Svishtov
2021

PROGRAM COMMITTEE
Prof. Mariyana Bozhinova, Ph.D.
Rector of D. A. Tsenov Academy of Economics
Prof. Borislav Borissov, D.Sc.
Prof. Bozhidar Bozhinov, D.Sc.
Prof. Stoyan Prodanov, Ph.D.
Assoc. Prof. Galina Chipriyanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Zdravko Lyubenov, Ph.D.
Assoc. Prof. Ivan Marchevski, Ph.D.
Assoc. Prof. Irena Emilova, Ph.D.
Assoc. Prof. Iskra Panteleeva, Ph.D.
Assoc. Prof. Katya Licheva, Ph.D.
Assoc. Prof. Lyudmil Nestorov, Ph.D.
Assoc. Prof. Marina Nikolova, Ph.D.
Assoc. Prof. Plamen Petkov, Ph.D.
Assoc. Prof Silviya Kostova, Ph.D.
Assoc. Prof Hristo Sirashki, Ph.D.

ORGANIZING COMMITTEE
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D., Chairman
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovksi, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.
Head Asst. Asen Bozhikov, Ph.D.

EDITORIAL COMMITTEE
Prof. Lyubcho Varamezov, Ph.D., Chairman
Prof. Aneta Deneva, Ph.D.
Prof. Atanas Atanasov, Ph.D.
Prof. Yordan Vasilev, Ph.D.
Prof. Krasimir Shishmanov, Ph.D.
Prof. Margarita Bogdanova, Ph.D.
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Aleksandar Ganchev, Ph.D.
Assoc. Prof. Ventsislav Vassilev, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovski, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.

The published materials have been reviewed. The authors are responsible for the content and layout of their papers, the opinions expressed, the data used and the sources cited.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

СЪДЪРЖАНИЕ

ТОМ II

МЕНИДЖМЪНТ, МАРКЕТИНГ, ПЛАНИРАНЕ, МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА, БИЗНЕС ИНФОРМАТИКА

МЕЖДУНАРОДНАТА ПРОИЗВОДСТВЕНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ
В СЪВРЕМЕННИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕН БИЗНЕС
Проф. д.ик.н. Таня Горчева 7

INTEGRATION PROCESSES IN INTERNATIONAL BUSINESS: DIAGNOSIS
OF PREREQUISITES, PARAMETRIZATION AND SIMULATION
D. Sc. Econ., Professor, Illya Khadzhynov, D. Sc. Econ., Professor, Maryna Savchenko
Docent, PhD in Economics, Mariia Shkurat 16

ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОПОРЦИИ, ДИСПРОПОРЦИИ… КОХЕЗИЯ?
(ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ)
Проф. д-р Веселин Бояджиев 25

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ В КОНТЕКСТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
Гл. ас. д-р Весела Петрова, Доц. д-р Боряна Трифонова,
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова, **Проф. д-р Емил Димов** 34

ГРАДЪТ - ИКОНОМИЧЕСКИ КАТАЛИЗАТОР
ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНА
Проф. д-р Константин Калинков 43

ПОЛИТИКИ (НЕ)ОСНОВАНИ НА ДОКАЗАТЕЛСТВА
Проф. д-р Маргарита Богданова 51

КОНЦЕПТУАЛИЗИРАНЕ НА СИСТЕМНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ОБРАТИ
Проф. д-р Никола Янков 59

INSTITUTIONAL CHANGES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION
OF AGRICULTURE TO INFLUENCE UKRAINIAN AGRO – EXPORTS
Assoc. Prof. Oksana Kiforenko, PhD 66

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ
КОМПЕТЕНЦИЙ БЕЛОРУССКИХ МЕНЕДЖЕРОВ
Доктор экономических наук, профессор Наталья Маковская 74

ПРОБЛЕМЫ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
Профессор, доктор экономических наук Вардан Бостанджян,
Кандидат экономических наук, д-р Армине Захарян, **Юлиана Акобян** 80

СЪВРЕМЕННИ МАРКЕТИНГОВИ АСПЕКТИ НА ПАЗАРА
НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Ваня Григорова ……..…….. 91

РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА КУЛТУРА
ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Корнелия Тодорова ……..……..…….…….. 100

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА
КАТО ФАКТОР НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЕФЕКТИВНОСТТА
НА НОВА ПАРАДИГМА НА ИНДУСТРИАЛНОТО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Александър Александрович Сергеев …..……...…….……. 108

ОРГАНИЗАЦИОННИ ПРОЦЕСИ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Анатолий Асенов …...…….…..……. 116

ПРОФЕСИОНАЛНО ПРЕГРЯВАНЕ И МОБИНГ
В ДИГИТАЛНА РАБОТНА СРЕДА
Доц. д-р Венета Христова …….……..……. 124

БИЗНЕС МОДЕЛИ И ТЕНДЕНЦИИ НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ
Доц. д-р Веселин Попов, Доц. д-р Петя Емилова ……..……. 132

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНФЛУЕНСЪР МАРКЕТИНАГА В БИЗНЕСА
Доц. д-р Виржиния Иванова …….……. 139

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ НА БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Галина Захариева …….……. 147

ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ – КЛЮЧОВ ФАКТОР
ЗА ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОМЯНАТА
Доц. д-р Георги Кондев ……..…….……. 155

ВЛИЯНИЕ НА TQM И ВЪНШНИТЕ РИСКОВЕ
ВЪРХУ ПРОЦЕСИТЕ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОМЯНАТА В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Георги Кондев, Докторант Ирена Михайлова …….……..……. 164

ЕКОИНОВАЦИИ И РЕСУРСНА ЕФЕКТИВНОСТ
Доц. д-р Дафина Донева …..……. 172

ЕТИКА И ЕТИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА –
МОДЕЛИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР
Доц. д-р Евелина Парашкевова, Докторант Изабела Йонкова …….……. 179

МОДЕЛИРАНЕ НА ЕКСПОРТНАТА ПАЗАРНА ОРИЕНТАЦИЯ
Доц. д-р Здравко Любенов ……..……. 187

ВЛИЯНИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
ВЪРХУ ДЪЛГОСРОЧНИТЕ НАГЛАСИ И НАВИЦИТЕ
ПРИ ПОТРЕБЯВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ
Доц. д-р Иван Марчевски, Ас. д-р Криста Нейкова ……..……. 191

РЕЦЕСИЯТА ПОРОДЕНА ОТ COVID-19 И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ
ЗА ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Людмил Несторов ……..……. 199

РЕКЛАМНИТЕ АГЕНЦИИ В КОМУНИКАЦИОННИЯ ПРОЦЕС
Доц. д-р Пенка Горанова ……...…….……. 210

ЕФЕКТЪТ НА РОЗЕНТАЛ – КОНТРОЛНИ И УПРАВЛЕНСКИ АСПЕКТИ
Доц. д-р Пепа Стойкова, Доц. д-р Ирена Емилова ……...…….……. 218

ДИГИТАЛНАТА ЕКОСИСТЕМА – ТЕХНОЛОГИИ И БИЗНЕС МОДЕЛИ
Доц. д-р Петя Емилова, Доц. д-р Веселин Попов ……...……...……. 227

РАЗБИРАНЕ ЗА РОЛЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ПОСТИГАНЕТО НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Румяна Златева ……..……. 234

НАМАЛЯВАНЕ НА РАСТЕЖА И ДЕСТАБИЛИЗИРАЩИ
ЕФЕКТИ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Румяна Златева, Доц. д-р Али Балканли ……..……. 241

ТЕОРЕТИЧНИ И ЕМПИРИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КОМУНИКАЦИОННАТА
ПОЛИТИКА НА ТЪРГОВСКАТА СТРУКТУРА
Доц. д-р Христина Михалева, Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..……. 250

МЯСТО И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЦЕСА ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОЕКТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСТАНАЛИТЕ ПРОЦЕСИ
Доц. д-р Христо Сирашки ……..…… 259

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ИНДУСТРИАЛНОТО
ПРЕДПРИЯТИЕ В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова ……..……..…… 266

ДИФУЗИЯТА НА ИНОВАЦИИ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Даниела Илиева ……..……...…. 276

АЛГОРИТЪМ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ
В ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНСТИТУЦИЯ
Гл. ас. д-р Деница Загорчева ……....…. 284

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРИЕРАТА –
ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ
Гл. ас. д-р Десислава Алексиева ……....…. 292

УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Елена Йорданова ……..…..… 298

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПЛАНИРАНЕТО
НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Елица Лазарова …….……..... 303

ГЛОБАЛНАТА ТЪРГОВИЯ С ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ
ПРОДУКТИ КАТО ДВИГАТЕЛ НА РАСТЕЖА
Гл. ас. д-р Ивайло Петров …….…..…. 312

ВЛИЯНИЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ВЪРХУ ЦИФРОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ
Гл. ас. д-р Кремена Маринова-Костова …….……..… 320

СТРАТЕГИЧЕСКА КОРПОРАТИВНА ОТГОВОРНОСТ –
ОСОБЕНОСТИ И ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Милен Динков …… 328

МЕДИКО-ГЕОГРАФСКАТА КОХЕЗИЯ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Нели Веселинова …… 335

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ИЗНОС В КОНТЕКСТА
НА ПАНДЕМИЯТА ОТ КОВИД-19
Гл. ас. д-р Недялко Несторов ……..…..…… 343

КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
КАТО КОМПОНЕНТ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ –
ВЗАИМОВРЪЗКИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Гл. ас. д-р Станислава Стоянова …….……. 349

ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ КАТО ИНСТРУМЕНТ
ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНВЕРГЕНЦИЯ МЕЖДУ РЕГИОНИТЕ
Ас. д-р Мариела Стоянова …….……. 357

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ПРИ КРИЗА - СЪВРЕМЕННИ
ИЗМЕРЕНИЯ И ВЪЗМОЖНИ БИЗНЕС РЕШЕНИЯ
Ас. д-р Надежда Стефанова ……..…. 363

РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА РЕКЛАМНИЯ ПРОЦЕС В АГРОБИЗНЕСА
Ас. д-р Пламен Петров ……..……. 371

INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP IN THE NEXT NORMAL:
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES
Sen. lect. Margarita Mihaylova, PhD …….…….. 378

СИСТЕМИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА МАРКЕТИНГОВАТА
ДЕЙНОСТ В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Д-р Ралица Янева …….…. 385

ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА МЪРЧАНДАЙЗИНГОВОТО ПРОДУКТОВО НИВО ПОСРЕДСТВОМ МАТРИЦАТА ARTHUR D. LITTLE – A. D. L.
Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..... 393

THE IMPACT OF ELECTRONIC HUMAN RESOURCES MANAGEMENT PRACTICES ON ACHIEVING COMPETITIVE ENTREPRENEURSHIP FOR BUSINESS ORGANIZATIONS
Mohamed Mostafa Ali AlBaz, PhD, Lecturer,
Adham Said Ali Ibrahim, MSC, PhD Student ……..……..… 401

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТНИ ЕКИПИ В МУЛТИПРОЕКТНА СРЕДА
Докторант Боян Врančев ……..…….. 409

ИНОВАЦИИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА „ЗЕЛЕНИ“ ПОЛИТИКИ В ХОТЕЛИЕРСТВОТО
Докторант Владо Божилов ……...……..……. 416

КОНФЛИКТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
Докторант Мария Велкова ……..… 425

ОТРАСЛИ НА ИКОНОМИКАТА

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЯТ ТУРИЗЪМ И БЪЛГАРСКАТА ПРОЕКЦИЯ
Проф. д-р Марияна Божинова ……..… 435

ИНДУСТРИАЛНА ПОЛИТИКА В ДЪРЖАВИ С РАЗВИВАЩИ СЕ ПАЗАРИ В КОНТЕКСТА НА ИНДУСТРИЯ 4.0
Проф. д.ик.н. Евгений Савелев, Проф. д.ик.н. Виталина Куриляк …….…….. 443

ОСОБЕНОСТИ НА ФОРМИРАНЕ НА МЕХАНИЗМА НА УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНО ОТГОВОРНИТЕ КОМПАНИИ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИТЕ
Проф. д-р Анета Денева, Докторант Рустам Асланзаде ……..... 451

БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ КАТО АТРАКТИВНИ НИЪРШОРИНГ ДЕСТИНАЦИИ
Проф. д-р Любчо Варамезов, Кармен Врančев ……... 457

ДИГИТАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА – ИНСТРУМЕНТ НА УПРАВЛЕНСКОТО КОНСУЛТИРАНЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА СМАРТ ТУРИЗМА
Доц. д-р Николай Цонев, Докторант Данаил Алеков ……..…….. 464

ВЛИЯНИЕ НА КРИЗИСНИТЕ СЪБИТИЯ ВЪРХУ ТЪРГОВИЯТА НА ДРЕБНО
Доц. д-р Венцислав Перков ……. 472

ЗНАЧИМОСТ НА АГРАРНИЯ СЕКТОР ЗА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Виолета Блажева …….…….. 480

НОВИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ БИЗНЕС
В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Доц. д-р Искра Пантелеева ……..….. 488

ТУРИЗЪМ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Доц. д-р Любка Илиева ……..….. 497

ФОРМИРАНЕ НА СЕНЗОРНИ ИЗЖИВЯВАНИЯ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
ПАКЕТИ КАТО ФАКТОР ЗА ЗАВРЪЩАНЕ НА ТУРИСТИТЕ
В ДЕСТИНАЦИЯТА
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Ралица Георгиева ……..… 505

БИЗНЕС ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОДУКТИТЕ ПО ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕТО ИМ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Стилияна Басмаджиева ……. 513

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ АГРАРЕН СЕКТОР
В УСЛОВИЯ НА ТРАНСФОРМИРАЩА СЕ
КЪМ УСТОЙЧИВОСТ ИКОНОМИКА
Доц. д-р Марина Николова ……..…… 523

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВ КООПЕРАТИВЕН
МОДЕЛ В БЪЛГАРСКОТО СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Доц. д-р Маруся Линкова ……..….. 532

ИЗИСКВАНИЯ ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВОСЛОВНИ
И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД В ЦЕХОВЕТЕ
ЗА КОНФЕКЦИОНИРАНЕ НА ОБУВНИ ИЗДЕЛИЯ
Доц. д-р Николай Карев ……..……. 539

ТЪРГОВИЯТА НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ –
АНАЛИЗИ И ТЕНДЕНЦИИ
Доц. д-р Петранка Мидова ……..…… 547

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОЦЕНКА НА ПАКЕТИ ОТ АКЦИИ
Доц. д-р Светослав Илийчовски ……..... 555

ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЯ
В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Сергей Найденов, Докторант Калин Петров Киряков …….. 564

ОМНИКАНАЛНАТА ИНТЕНЗИВНОСТ НА АСОРТИМЕНТНО ПРЕДЛАГАНЕ
КАТО ДЕТЕРМИНАНТА НА ПОТРЕБИТЕЛСКАТА УДОВЛЕТВОРЕНОСТ
Доц. д-р Симеонка Петрова …. ……...571

КООПЕРИРАНЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВ
РАСТЕЖ И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Славена Стоянова ……..…… 579

РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И ПРОГРАМИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ
ТЕРИТОРИЯТА И ТУРИЗМА В СЪВРЕМЕННИТЕ УСЛОВИЯ
Доц. д-р Тихомир Личев ……. 587

СОЦИАЛНАТА КОХЕЗИЯ – ХАРАКТЕРИСТИКИ
И ТЕОРЕТИЧНА РАМКА
Гл. ас. д-р Ваня Ганева ……..….. 595

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА БЕЗОТГОВОРНОСТ
Гл. ас. д-р Емил Николов …… 603

ЗАЕТИТЕ ЛИЦА В ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ –
СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ
Гл. ас. д-р Зоя Иванова …… 611

ИНТЕЛИГЕНТНИ РЕШЕНИЯ ЗА ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО –
ОБЛАЧНА БАЗИРАНА ТОЧКА НА ПРОДАЖБА
Гл. ас. д-р Иван Маринов …… 619

КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА - МОДЕЛ ЗА ПОВИШАВАНЕ
УСТОЙЧИВОСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева ……... 625

ДИНАМИКА В ЗАЕТОСТТА НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА ПО БЪЛГАРСКОТО
ЧЕРНОМОРИЕ ЗА ПЕРИОДА 2019-2021г.
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова……632

ПРИЛОЖЕНИЕ НА СКЛАДОВИТЕ СИСТЕМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА
ТЪРГОВСКИТЕ ПРОЦЕСИ ПРИ ОМНИКАНАЛНИ ТЪРГОВЦИ
Гл. ас. д-р Марияна Кътева…….. 638

ХОТЕЛИЕРСТВОТО В БЪЛГАРИЯ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Гл. ас. д-р Павлин Павлов ……..……645

ПЛАНЪТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – СМЯНА НА ПРИОРИТЕТИТЕ
В ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР
Гл. ас. д-р Петя Коралова-Ножарова, Гл. ас. д-р Щерьо Ножаров…….……651

МРЕЖОВИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКА В АГРОБИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Радка Ненова ……..…….…….659

ДИНАМИКА И РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕНОСТТА
НА ТРУДА В СЕКТОР УСЛУГИ
Гл. ас. д-р Силвия Господинова …….……...667

СЪЩНОСТНИ АСПЕКТИ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева ……..……675

ФОТОВОЛТАИЧНИТЕ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТА
НА ЗЕЛЕНАТА СДЕЛКА
Гл. ас. д-р Явор Станев ……681

ТЕРИТОРИАЛНА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА СЕКТОР НЕДВИЖИМА
СОБСТВЕНОСТ И ФАКТОРИТЕ, КОИТО МУ ВЛИЯЯТ
Гл. ас. д-р Яна Стоенчева ……..….. 686

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ
НАМЕРЕНИЯ НА МЛАДИТЕ
Ас. д-р Ивайло Костов ……..695

НАЧИНИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДРЕБНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ
БИЗНЕС В СФЕРАТА НА ТУРИЗМА СЛЕД COVID-19
Ст. преп. Елка Узунова ……702

ПРОИЗВОДСТВО НА ВОДОРОД ЧРЕЗ ЯДРЕНИ ЦЕНТРАЛИ –
ПЕРСПЕКТИВИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Д-р Борислав Боев ……...……..708

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ТРЪЖНИТЕ ПРОЦЕДУРИ В УПРАВЛЕНИЕТО
НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ – АКЦЕНТИ И ПРОБЛЕМИ
Доктор Валери Велковски ……..…….716

ПРОГРАМАТА ЗА ПРОФИЛАКТИКАИ РЕХАБИЛИТАЦИЯ
НА НОИ КАТО ЧАСТ ОТ ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА
ЗА ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
Доктор Кристина Георгиева ……..725

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО КОХЕЗИОННАТА
ПОЛИТИКА ПРЕЗ XXI-ВЕК
Докторант Айтен Сабри …….. 733

ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
Докторант Александър Личев ……740

ПРИКЛЮЧЕНСКИЯТ ТУРИЗЪМ КАТО НЕРАЗДЕЛНА
ЧАСТ ОТ СВЕТОВНИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Виктория Янакиева ……..748

НЕГАТИВНИ ПРОЯВЛЕНИЯ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО
НА МЕДИЦИНСКИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Десислава Александрова ……..754

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА
ЗА СЕРИАЛИЗАЦИЯ НА ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ ОТ СТРАНА НА ООП
Докторант Димитър Райчев ……761

ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

Докторант Александър Личев[1]

Резюме: *На съвременния етап от развитие проблемите на предприемачеството и зелената икономика се явяват силно обвързани. Тази връзка има отношение към редица важни въпроси, като тези за социалното равенство и социалното благосъстояние , понижение на риска от екологичен недостиг и оцеляване. Голяма част от западните държави формират новите финансови политики на икономиките си в съответствие с изискванията на зелената енергия и икономика. Това ще спомогне за осигуряването на енергийно бъдеще на България съобразно особеностите и предизвикателствата на историческия момент. Наред с всички други ползи може да се очаква то да допринесе за разкриването на нови работни места и решаването на редица социални проблеми.*

Ключови думи: *зелена енергия, зелена икономика, предприемачество, екология, развитие*

JEL: A22, A23, L26

THE GREEN ECONOMY AND ENTREPRENEURSHIP

Aleksandar Lichev, PhD Student

Abstract: *At the present stage of development, the problems of entrepreneurship and the green economy are strongly connected. This connection addresses a number of important issues, such as social equality and social well-being, reducing the risk of environmental scarcity and survival. Many Western countries shape the new financial policies of their economies in accordance with the requirements of green energy and the economy. This will help ensure Bulgaria's energy future in accordance to the peculiarities and challenges of the historic moment. Among other benefits, it can be expected to contribute to the creation of new jobs and the solution of a number of social problems.*

Key words: *Green energy, Green economy, Entrepreneurship, Ecology, Development*
JEL: A22, A23, L26

1.Въведение

Множество предизвикателства в съвременния бизнес и общество налагат да се изведе темата за връзката между предприемачеството и устойчивото развитие и да се превърне в силно актуална. Глобалната криза извежда напред необходимостта от т. нар. зелен растеж и преход към зелена икономика. Подкрепа на различни подобни инициативи оказва Европейският съюз за Зелена икономика. Голямата цел е опазване на околната среда. Това е неделимо от осигуряването на икономическия растеж, засилената конкурентоспособност на предприятията и създаване на по-голяма трудова заетост с евентуално намаляване на неравенствата в обществото. В крайна

[1] alichev@uni-svishtov.bg Стопанска Академия „Димитър А. Ценов“

сметка, стремежът е да се постигне повишаване общественото благосъстояние.

Целта на настоящата разработка е да се представи зелената икономика като възможен ефективен път за разрешаване на глобалните проблеми в съвременното общество и като адекватна насока за ориентация на предприемаческата активност, както в света, така и в България.

2.Състоянието на планетата и глобални предизвикателства

Светът е изправен пред сериозни предизвикателства, представляващи заплаха за бъдещите поколения. Те нямат прецедент в историята на човешката цивилизация.

Когато през 1952 г. Алберт Швайцер пристига в Осло, за да му бъде връчена Нобелова награда за мир, той призовава света „да има смелостта да погледни истината в лицето“ и отбелязва: „Човекът е станал свръхчовек, ... но свръхчовекът със свръхчовешка мощ не се е извисил до равнището на свръхчовешкия разум“. Според него морално-екологическият императив се оказва актуална тема във връзка с изработването подхода към глобалните проблеми на съвременното човечество. (Швайцер, 1991).

Налице е сериозна криза, а параметрите й имат комплексен характер. Замърсяването и увреждането на околната среда придобива колосални размери. Въглероден диоксид и вредни емисии, живак, твърди частици във въздуха, почвата и водата, неблагоприятни изменения в климата - това са последици от неразумното отношение на човека към заобикалящата го среда.

Наред с всичко друго е необходимо да се отбележи, че през последните десетилетия проблемът с отпадъците става все по-значим. В световен мащаб от 30% до 50% от хранителните продукти приключват своя цикъл като отпадъци.

Европейският съюз губи за периода от една година около 87 милиона тона храна или около 185 кг храна на човек /според ООН/. При 10% от глобалните емисии на парниковите ефекти, а именно хранителните отпадъци, са „виновни“ за това, показват изчисления на Междуправителствения панел по климатични промени към ООН. Още по-тревожен е фактът, че 14% от храна по-хранителните вериги се изхвърля дори преди да е стигнала до крайния клиент, според анализ на ООН за 2019 година. (food-losses-waste, 2020)

Глобални опасности за планетата са: безогледното разхищение на ресурсите, влошаването на климата и др. Също така трябва да се отбележи и измамното усещане, че повишаването на брутния вътрешен продукт ще подобри живота на хората и ще ги направи по-щастливи.

Проблемите на съвремието в много голяма степен се явяват резултат на глобализацията, засягаща различните сфери: икономическа, социална и екологична.

Според разбиранията, залегнали в новите доклади на Римския клуб за световните кризи, има начини неблагоприятните ефекти да бъдат преодолявани.

Начините за справяне с предизвикателствата, включително и да не се повтаря с огромната си тежест финансовата криза от 2008г., зависят изцяло от взетите решения и мерки за постигане на икономическия растеж.

Ернст Улрих фон Вайцзекер, съпредседател на Римския клуб, констатира: „Липса на работна сила няма, но има недостиг на полезни изкопаеми и вода."

При по-ефективно използване на природните ресурси в страни като България, държавите могат да имат доста по-голям икономически растеж.

По отношение на поставените въпроси изключително значим е „Докладът Брунтланд", публикуван през 1987 година от Световната комисия по околна среда и развитие. Той е фундаментален във връзка с формирането на концепцията за устойчиво развитие. Докладът е дело на норвежкия министър-председател г-жа Гру Брунтланд и е спонсориран от „Организацията на обединените нации" (ООН). Този доклад изследва околната среда. В неговия фокус попадат причините за влошаването качеството на околната среда, откъдето се определят и възможните насоки за преодоляване на негативни последици. Определящ се оказва дългосрочният успех, в противовес на разбирането за максимална, бърза, но краткосрочна печалба – печалба „на всяка цена". (delphipages.live, 2020)

Като цяло въпросите, които се поставят в контекста на концепцията за стабилен растеж, опират до промяна в начина на мислене на човека, до формиране на нов тип ценностна система. Една съвременна „еко-философия" би могла добре да подкрепи задачите в икономическата област. „Преразглеждането на ценностите предполага преразглеждане на разбирането за добро и зло. Механистичният възглед за света налага представата за доброто като мощ, власт, превъзходство; за полезно - всичко онова, което увеличава мощта. Така се налага моделът на себеналагане, себеутвърждаване, господство, експлоатиране и манипулиране. Унищожаването на природата е следствие от този модел на поведение." (Мирчева, 2000)

Приведеното все по-настоятелно тласка към търсене на алтернативи, на нови пътища за развитие и растеж.

3.Понятието „Зелена икономика"

Терминът „зелената икономика" е въведен за първи път от Д. Пиърс през 1989 г. в неговата книга "План за зелена икономика", където се формулират характеристиките и принципите на концепцията за устойчиво развитие. (Митева, 2015)

Global Green New Deal предлага постигането на три конкретни цели:

1/икономическо възстановяване; 2/ намаляване на бедността; 3/ намаляване на въглеродните емисии и влошаването на екосистемите. В посочения доклад е представена рамката на проблема, подкрепящите политики, зелените стимули.

Европейската агенция по околна среда дава следното определение за Зелена икономика: „Зелената икономика е тази, в която политиките и иновациите позволяват на обществото да използва ефективно ресурсите, да подобрява човешкото благосъстояние чрез подход на приобщаване, като същевременно се опазват природните системи, които поддържат живота на земята“. (Green Growth, 2012)

Програмата на ООН за развитие /ПРООН/ дефинира следното: „Това са … нови центрове на растеж, които потенциално могат да допринесат за икономическото възстановяване, създаването на почтени работни места и намаляване на заплахата от недостиг на храна, вода, енергия, екосистемни и климатични кризи, които имат несъразмерно въздействие върху бедните“. (Green economy a transformation to address multiplerises, 2009)

Световната банка определя: „Зелен растеж - това е, ръст, който е ефективен в използването на природните ресурси, свежда до минимум замърсяването и екологично въздействие, устойчив е, тъй като взема под внимание природните бедствия и ролята на управлението на околната среда и природния капитал за тяхното предотвратяване. И този растеж трябва да бъде приобщаващ.” (WorldBank, 2016)

Европейската агенция по екология в „Доклад за екологичните показатели 2012” интерпретира „зелената икономика“ по подобен начин, като се набляга на необходимостта от управление на множеството взаимодействия между икономическите, екологичните и социалните системи. Анализът се фокусира по-специално върху два основни аспекта на това управление: на целта едновременно да се повишава ефективността на ресурсите и опазването на природния капитал и устойчивостта на екосистемите.

Отделните световни организации поставят и различни акценти, дефинирайки зелената икономика и това е обяснимо във връзка с определяните от тях приоритети. Разбирането за устойчивост в развитието присъства навсякъде, свързвайки отделните дефиниции.

Понятието **„Зелена икономика“** обединява в себе си разбирането за Икономически растеж и Екологична отговорност. В случая няма противопоставяне. Екологичната отговорност показва на потребителите, и като цяло – на широката общественост, надеждността и степента на устойчивост на даден бизнес. Тя е в състояние да подкрепя стремежите към постигане на икономически просперитет.

Зелената икономика, политиката и иновациите дават възможност на обществото да използва по-ефективно ресурсите за благосъстояние. Най-полезните неща, които можем да очакваме от зелената икономика, са следните:

- екологични ползи като намаляване на замърсяването, силно намаляване на вредните емисии.

- по-рационално потребление на ресурси - снижаване темпът на изразходването на ресурси, възстановяване, развиване потреблението на нови ресурси (включително транспорт, който ползва био гориво, електромобили и др.).

- понижаване на бедността и намаляване на неравенствата (нови работни места, социална справедливост и отговорност за благосъстоянието на хората.

Моделът, който може се използва от зелената икономика, се стреми към балансиране между финансите в инвестицията, както и балансиране между социалния и човешкия капитал.

4.Зелената икономика и предприемачеството в България

Предприемачът е фигурата, която тегли обществото напред. Следователно, пред него стои особена отговорност. Очаква се предприемачите да осъзнаят своето място в новите условия и да се адаптират максимално към актуалните потребности и повишаващите се изисквания в съвременния бизнес. За целта е необходимо добре да се запознаят с концепцията за устойчиво развитие и предимствата от развитие на зелената икономика, като винаги съотнасят възможностите със спецификите в нашата страна.

Предприемачите в сферата на индустрията реализират своите идеи, включвайки се в различни програми. Определено тези програми ще се развиват все повече около идеята за зелена икономика и устойчиво развитие.

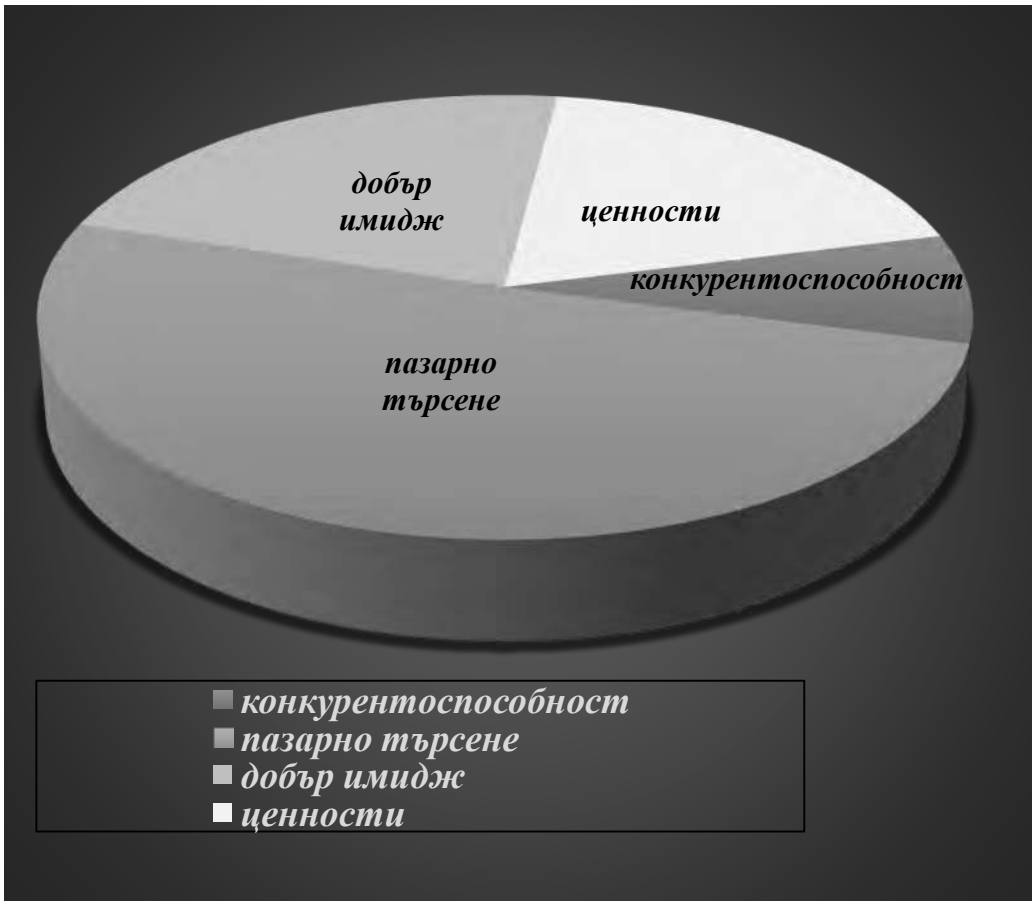
Какво показва статистиката в България от периода 2015-2019 година?

Съществуват значителни и разнообразни бариери при осъществяването на предприемачески дейности, но е особено важно те да бъдат очертани за млади хора с желание и намерения за предприемачество. От изключителна важност са предприемаческите дейности да бъдат развивани от млади образовани хора, за има промени в структурите на икономиката и обществото (Христова, 2020).

Относителният дял на фирмите, предлагащи зелени продукти у нас, е цели 21%, което е почти колкото за Европейския съюз (26%). В анкети 48% от предприемачите твърдят, че основната причина да се захващат със Зелен бизнес е пазарното търсене. Друга основна причина е създаването на добър имидж на фирмата като условие за успеха. Положителен е фактът, че се отдава значение на ценностите, които съответстват на това. Конкурентоспособността, макар и да е основна причина, минава в
сянка, явявайки се производна на редица други фактори. Това е причината тя да не бъде пряко посочвана от предприемачите. (green economy, 2019)

Конкурентоспособността, макар и да е основна причина, минава в сянка, явявайки се производна на редица други фактори.

Би могло да се очаква в нашата страна засилване на положителната тенденция по посока към формиране съзнанието на предприемачите. Все по-ясно ще се разкриват пред тях ключови моменти и предимства, които до този етап са оставали неразбрани, но биха могли да се окажат сред най-важните предпоставки за просперитета на бизнеса им. Все повече ще се лансира система от нови ценности с универсално значение и ще се променят мотивациите за успех. Българският предприемач се нуждае от нови опорни точки за своята делова активност.



Фигура 1. Причини за използването на Зелената икономика

На съвременния етап от развитието на конкурентната борба предимствата са все повече на страната на онзи, който осъзнава своите ангажименти към общността, в която развива бизнеса си и най-категорично прилага политиката на социална и морална отговорност.

Следва да се подчертае, че не би било възможно да се осъществява корпоративна социална отговорност без да бъде разбрана правилно безусловната необходимост от нея, а в този контекст и от разгръщане на Зелена икономика. Това се явява императив на настоящия етап от развитието на бизнеса. Според нас именно то е и фундаментът на новата предприемаческа култура.

5.Заключение

Култивирането на нов начин на мислене и икономическо поведение е въпрос на манталитет и цивилизованост. Въпреки че България следва тенденциите в развитието държави, на базата на нашия опит и традиции, е необходимо всяка една идея да бъде сериозно преосмисляна. Приложението под формата на имитация на други държави не може да доведе до желаните резултати.

Определено българското предприемачество поема насока към устойчиво развитие в синхрон с парадигмата на съвременния етап.

Надеждите на обществото днес се отправят към зелената икономика, но дали тя ще е най-правилният път към успешно разрешаване на възникващите проблеми - това ще покаже единствено бъдещото. На този етап окончателни прогнози е твърде трудно и рано да се правят. Въпреки всичко, считаме това за една добра възможност, която следва да се провери в практиката.

Използвани източници

Личев, Т. (2012). *Екология и опазване на околната среда, ч. I.* Свищов.

Личева, К. (2012). *Фирмена и финансова етика.* Свищов.

Мирчева, И. (2000). Екологическата етика като природна наука. *В: Моралът и глобалните проблеми на съвременността.* София.

Митева, А. (2015). Същност на зелената икономика в контекста на концепцията за устойчиво развитие. *Управление и устойчиво развитие - Бр.1*, 5-7.

Нашето общо бъдеще. (2015). София.

Швайцер, А. (1991). *Етика и култура.* София.

(2012). Извлечено от about-green-economy and EEA: http://www.eea.europa.eu/themes/econo my/

(May 2012 r.). Извлечено от Green Growth: DNET/Resources/Inclusive_Green_Growt h_May_ 2012.pdf

delphipages.live. (2020). Извлечено от https://delphipages.live/bg/%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/brundtland-report//

EuroParliament. (2020). Извлечено от https://www.europarl.europa.eu/

food-losses-waste. (2020). Извлечено от Consilium Europa: https://www.consilium.europa.eu/bg/policies/food-losses-waste//

green economy. (2019). Извлечено от cap.europe.bg: http://cap.europe.bg/sites/default/files/2019-01/article_green_economy.pdf

Green economy a transformation to address multiplerises. (june 2009 r.). Извлечено от 2009/june/green-economy-atransformation-to-address-multiplerises.en

WorldBank. (2016). Извлечено от http://siteresources.worldbank.org/EXTS

Личев, Т. (2012). *Екология и опазване на околната среда, ч. I.* Свищов.

Личева, К. (2012). *Фирмена и финансова етика.* Свищов.

Мирчева, И. (2000). Екологическата етика като природна наука. *В: Моралът и глобалните проблеми на съвременността.* София.

Митева, А. (2015). Същност на зелената икономика в контекста на концепцията за устойчиво развитие. *Управление и устойчиво развитие - Бр.1*, 5-7.

Нашето общо бъдеще. (2015). София.

Христова, В. (2020). Извлечено от ВТУ: http://da.uni-vt.bg/pubinfo.aspx?p=30235

Швайцер, А. (1991). *Етика и култура.* София.